

روز جهانی هاری (World Rabies Day)

از سال ۲۰۰۷ میلادی روز ۲۸ سپتامبر مصادف با ۶ مهر به نام روز جهانی هاری نامگذاری گردیده است.

لویی پاستور دانشمند فرانسوی برای اولین بار واکسن هاری را ساخته و به جامعه بشریت اهدا نمود. برای بزرگداشت خدمات این دانشمند برجسته، سالروز فوت او به عنوان روز جهانی هاری انتخاب گردید.

هدف از تعیین روزی برای هاری، ایجاد فرصتی برای آموزش و افزایش آگاهی کلیه افراد جامعه در مورد بیماری هاری، پیشگیری حیوان گزیدگی و کنترل و حذف بیماری هاری در جوامع بشری است.

شعار روز جهانی هاری در سال ۲۰۲۵

هر ساله به منظور جلب حمایت و مشارکت کلیه اقشار جامعه و همچنین ایجاد تعهد و هماهنگی در سازمان‌ها و نهادهای دولتی و عمومی غیر دولتی برای مقابله با بیماری هاری شعاری برای روز جهانی هاری در نظر گرفته می‌شود. شعار امسال:

وقتشه! تو، من، همه ی ما، جامعه ی بدون هاری

علت انتخاب این شعار نشان دهنده اهمیت هماهنگی بین بخشی برای جلوگیری از هاری است.

بیماری هاری

هاری در واقع نوعی عفونت ویروسی دستگاه اعصاب مرکزی و قابل انتقال از حیوان به انسان است که معمولاً به واسطه گزش حیوان هار به انسان منتقل می‌شود و در صورت بروز علائم بیماری در انسان متأسفانه همیشه (۱۰۰ درصد) کشنده است. در این خصوص پیشگیری از حیوان گزیدگی نقش اساسی در پیشگیری از ابتلای انسان به هاری دارد از طرف دیگر علی‌رغم کشندگی بالای این بیماری، در صورت انجام کلیه مراحل پیشگیری و درمان بیماری از جمله شستشوی صحیح محل گزش با آب و صابون و تزریق سرم و واکسیناسیون به موقع و کامل می‌توان از ابتلا به هاری پیشگیری نمود.

حقایق کلیدی در مورد بیماری هاری

کنترل جمعیت سگ‌های بلا صاحب و واکسیناسیون آنها نقش کلیدی در کنترل هاری در انسان دارد .
هاری یک بیماری ویروسی قابل پیشگیری با واکسن است که در بیش از ۱۰۰ کشور جهان رخ می‌دهد.
سالانه ۵۹۰۰۰ مرگ انسان به علت ابتلا به بیماری هاری در جهان روی می‌دهد.
۴۰ درصد از افراد گاز گرفته شده توسط حیوانات مظنون به هاری کودکان زیر ۱۵ سال هستند.
سگ‌ها عامل بیش از ۹۰ درصد موارد حیوان گزیدگی و انتقال بیماری هاری و مرگ ناشی از آن در انسان هستند.
حذف هاری از طریق پیشگیری از گزش سگ و انجام واکسیناسیون سگ‌ها امکان پذیر است.
شستشوی فوری و کامل زخم با آب و صابون پس از تماس با یک حیوان مظنون به هاری به مدت ۲۰ دقیقه برای هر زخم، بسیار مهم و حیاتی است و می‌تواند زندگی را نجات دهد.
هدف کلی در برنامه کنترل هاری طبق اعلامیه سازمان جهانی بهداشت:

پیشگیری از هاری برای همه با هماهنگی بین بخشی

آمار حیوان گزیدگی و موارد فوت ناشی از ابتلا به بیماری هاری در ایران

در سال گذشته (۱۴۰۳) بیش از ۳۸۰۰۰۰ هزار مورد حیوان گزیدگی در کل کشور رخ داده که با ارائه خدمات شبانه روزی در حدود ۷۰۰ واحد درمان و پیشگیری هاری در سراسر کشور و انجام اقدامات مدیریت مواجهه با حیوان گزیدگی و پیشگیری پس از مواجهه، نظام سلامت کشور قادر بوده که از ابتلا و مرگ حتمی تعداد زیادی از افرادی که توسط حیوانات هار گزیده شده‌اند پیشگیری نماید و به

علت دقت و حساسیتی که در اجرای برنامه کشوری کنترل و پیشگیری از هاری اعمال می‌گردد، علی‌رغم تعداد بسیار بالای موارد حیوان‌گزیدگی، تعداد موارد بروز بیماری هاری در انسان و مرگ ناشی از آن در کشور سالیانه کمتر از ۲۰ مورد می‌باشد.

متأسفانه در سنوات اخیر تعداد موارد حیوان‌گزیدگی در کشور به علت افزایش سگ‌های ولگرد (نه تنها در سطح روستا بلکه در سطح شهرها) رو به افزایش بوده و اگر اقدامی جدی و اصولی برای جمع‌آوری سگ‌های ولگرد انجام نشود هر روز پیشگیری و مقابله با حیوان‌گزیدگی مشکل‌تر و کنترل بیماری هاری و تحقق هدف جهانی که همانا حذف بیماری هاری انسانی ناشی از گزش سگ تا سال ۲۰۳۰ می‌باشد دشوارتر می‌شود.

با توجه به اینکه طبق برآورد سازمان جهانی بهداشت بطور میانگین هزینه خدمات پیشگیری از هاری پس از هر مورد گزش انسان توسط حیوان ۵۰ دلار برآورد گردیده و طبق برآورد مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر در کشور ایران به ازای پیشگیری و درمان هر مورد حیوان‌گزیدگی بابت یک دوره کامل واکسیناسیون، سرم، سایر خدمات و هزینه‌های پرسنلی بیش از ۵ میلیون تومان هزینه می‌گردد و این در حالی است که کلیه این خدمات بصورت رایگان ارائه می‌گردد، هر ساله هزینه بسیار زیادی به سیستم سلامت تحمیل می‌گردد.

توصیه‌هایی جهت پیشگیری و کنترل حیوان‌گزیدگی و بیماری هاری برای جامعه

- ۱- از نزدیک شدن به سگ‌های ولگرد و بدون صاحب بپرهیزید، چرا که بیشترین موارد حیوان‌گزیدگی انسانها توسط سگها روی میدهد.
- ۲- از آزار و اذیت و نزدیک شدن به حیوانات پرهیز کنید چرا که سایر حیوانات اهلی و وحشی نیز میتوانند آلوده به ویروس هاری باشند و در صورت گزش احتمال ابتلا به بیماری هاری وجود دارد.
- ۳- در صورت بروز گزش و یا تماس با حیوانات که منجر به مجروح شدن و یا خراش پوستی گردید، بلافاصله به نزدیکترین مرکز بهداشتی درمانی مراجعه نماید.
- ۴- پنجه کشیدن گربه (به علت لیسیدن پنجه) همانند گاز گرفتگی محسوب میشود و نیازمند درمان پیشگیری هاری است.
- ۵- شستشو محل حیوان‌گزیدگی با آب و صابون اولین قدم جهت پیشگیری از ابتلا به بیماری هاری است.
- ۶- در صورت نگهداری سگ و گربه، نسبت به واکسینه نمودن سالانه آنها اقدام نمایید.